

HØRSHOLM KOMMUNE

Beredskabsplan

Forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb på børn og unge, herunder vold, seksuelle overgreb, negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

2024-2028

Indhold

1. Indledning.....	1
2. Definition og begreber.....	1
3. Forebyggelse af vold og seksuelle overgreb	2
4. Tidlig opsporing – tegn og signaler	3
5. Handleveje for medarbejdere og ledere.....	4
5.1 Grader af viden	4
5.2 Handleveje i forskellige situationer.....	4
6. Underretning	6
6.1 Skærpet underretningspligt	6
6.2 Indholdet af en underretning.....	6
6.3 Afsendelse af en underretning.....	6
6.4 Center for Børn og Voksnes håndtering af underretninger	6
7. Særligt om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter	7
7.1 Opsporing - tegn og signaler	8
7.2 Måltrettet rådgivere vedrørende sagsbehandling ved negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter.....	8
8. Pressehåndtering.....	9

Vigtige oplysninger og kontakter

Hørsholm Kommune, Center for Børn og Voksne samt Center for Dagtilbud og Skole
Telefon 4849 0000: mandag - fredag kl. 9.00 – 12.30, torsdag tillige kl. 15.00 - 17.00.
Onsdag har Center for Dagtilbud og Skole lukket for telefonhenvendelser.

Team 1, Myndighedsteamet – modtagelse af underretninger
Mobil 3045 7983 i dagtimer kl. 8 - 15.24

I akutte tilfælde, der kræver øjeblikkelig indsats, skal du kontakte Nordsjællands politi enten på 114 eller 49271448.

Udenfor kommunens åbningstid kan du kontakte Nordsjællands politi, der vil kontakte Den Sociale Døgnvagt.

Link til underretningsskema findes på: [Børn i mistrivsel \(borger.dk\)](https://borger.dk)

1. Indledning

Dette beredskab retter sig mod alle medarbejdere og ledere ansat i Hørsholm kommune, der i deres arbejde har kontakt med børn og unge under 18 år. Beredskabet beskriver, hvordan man skal reagere, når man får viden eller mistanke om vold eller seksuelle overgreb begået mod et barn eller en ung. Beredskabet beskriver også, hvordan man skal reagere, når man får viden eller mistanke om, at der udøves negativ social kontrol mod et barn eller ung, eller at der er tale om æresrelaterede konflikter.

Overgreb defineres i dette beredskab som fysiske, psykiske eller seksuelle overgreb mod børn under 18 år. At begå et overgreb mod et barn eller ung er en ødelæggende handling, uanset om det er forældre, andre omsorgsgivere, eller ukendte personer, herunder andre børn og unge som udsætter barnet/den unge for overgrebet. Negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter er også overgreb og kan være af både fysisk og psykisk karakter.

Beredskabsplanen skal understøtte en tidlig opsporing og faglig kvalificeret håndtering af sager, hvor børn og unge udsættes for overgreb uanset om der er tale om vold, seksuelle overgreb, negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter, eller hvor der er mistanke herom.

2. Definition og begreber

Der kan være tale om fysisk eller psykisk vold eller vanrøgt, som er ødelæggende for barnets eller den unges udvikling og sundhed.

Seksuelle overgreb kan være med kropslig kontakt eller uden kropslig kontakt som f.eks. chat, blottelse, overværelse af seksuelle handlinger o.l., hvor

- den voksne udnytter et barns tillid
- det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til
- det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd
- det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral

Vær OBS på digitale overgreb i form af seksuelle eller voldelige overgreb som f.eks. trusler, deling af nøgenbilleder, grooming, (kontakt med krænker via nettet) og sugardating.

Negativ social kontrol viser sig som handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder. Det kan f.eks. være kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, sociale relationer, på arbejdsmarkedet og i valg af ægtefælle eller retten til at bestemme over sin egen krop.

Æresrelaterede konflikter omhandler kontrol, overgreb og konflikter, der opstår inden for nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at familiens ære er blevet krænket. Det handler blandt andet om, hvad god opførsel er i familiens øjne, men kan også handle om kvindernes seksualitet og om kvinden har beholdt sin mødom. Drengene/mænd kan også være udsat for æresrelaterede overgreb, hvis de f.eks. modsætter sig ægteskab.

Stærke æresnormer, hvor hensynet til familiens ære står over individet, kan indebære risiko for tvangsægteskab, genopdragelsesrejse, negativ social kontrol eller anden vold eller sanktioner.

3. Forebyggelse af vold og seksuelle overgreb

Arbejdet med forebyggelse af overgreb mod børn finder sted i de enkelte skoler og dagtilbud. Hørsholm kommunes beredskabsplan ved viden om eller mistanke om overgreb mod børn og unge, vil forhåbentlig kunne danne grundlag for øget opmærksomhed på og viden om overgreb mod børn.

Et åbent og dialogorienteret miljø

Det er vigtigt at skolen/dagtilbuddet udadtil signalerer åbenhed så personale og forældre oplever, at de kan komme frem med tanker og bekymringer. Der skal derfor være fokus på at skabe plads til åben dialog, undren, selvkritik, gensidig kritik og løbende revision af praksis på baggrund af feedback internt og eksternt.

Fokus på omgangsformer og grænsesætning

God faglighed og åbenhed i skolen/dagtilbuddet omhandler ikke kun viden og bekymringer om vold og seksuelle overgreb i sig selv, men også om den daglige pædagogiske praksis. I denne sammenhæng er det vigtigt at have fokus på samværsformerne mellem børn og voksne. Faglig opmærksomhed på grænseoverskridende og uhensigtsmæssige samværsformer (verbalt og kropsligt) er centralt i indsatsen for at forebygge og opspore om der begås overgreb. Opmærksomheden skal sikre, at der bliver grebet ind overfor grænseoverskridende og uhensigtsmæssig adfærd.

Seks skridt der forebygger

- 1) Den enkelte skole/dagtilbud lærer barnet og den unge om dets rettigheder, om kroppen og egne grænser, herunder fokus på risiko for digitale overgreb på nettet.
- 2) Den enkelte skole/dagtilbud arbejder løbende med opfølgning, opdatering og evaluering af beredskabet i forhold til personalegruppen.
- 3) Det indskræpes løbende at medarbejderne er forpligtet til at være opmærksomme på forhold, der bekymrer dem og give disse bekymringer videre til drøftelse med nærmeste leder.
- 4) Det er vigtigt, at der skabes plads til en åben dialog, undren, selvkritik, gensidig kritik og løbende revision af praksis i personalegruppen.
- 5) Gode procedurer ved ansættelse af personale i skoler og dagtilbud.
- 6) Særlig opmærksomhed på forælderrollen, hvor der er behov for det.

SSP (skole, sociale myndigheder og politi) deltager også i det forebyggende arbejde på skoler, i klubber og på Ungdomsskolen. SSP samarbejdets formål er at forebygge og gribe ind, når børn og unge er i mistrivsel og har en risikabel adfærd, som kan være begyndende kriminalitet og bekymrende brug af rusmidler.

Har du brug for råd og vejledning af SSP

Du er velkommen til at kontakte SSP konsulenten på mobil 2164 4339 eller e-mail sv@horsholm.dk.

4. Tidlig opsporing – tegn og signaler

Det er vigtigt med en tidlig opsporing af overgreb. Jo tidligere overgreb opspores, jo bedre kan man behandle barnets traumer og forebygge alvorlige senfølger. Derfor er det vigtigt at få kendskab til, hvilke tegn og signaler barnet kan udvise, når det udsættes for overgreb.

Har man kendt barnets eller den unges tidligere normale adfærd, og kan man pludselig se markante ændringer, der bekymrer, så bør man reagere. Barnet kan f.eks. have svært ved at indgå i forpligtende, følelsesmæssige relationer med andre eller kan have mistet sin nysgerrighed og tillid til omgivelserne. Vær opmærksom på, at seksuelle overgreb kan have stået på i flere år – her kan man nødvendigvis ikke se ændringer i adfærden.

Der findes ingen facitliste for tegn og signaler på overgreb, så beskrivelsen af mulige tegn og signaler kan derfor ses som opmærksomhedspunkter. Men der findes viden om at nedenstående mulige tegn og signaler kan forekomme i forbindelse med vold og seksuelle overgreb. Man bør samtidig være opmærksom på, at ikke alle nævnte tegn og signaler dækker alle aldersgrupper, da tegn og signaler afhænger af børnenes alder og modenhed.

Mulige tegn og signaler

- Påfaldende seksualiseret eller voldelig adfærd.
- Pludselig ændret adfærd (som nævnt tidligere).
- Påfaldende påklædning og kropsholdning.
- Umotiveret gråd, angstsymptomer og utryghed.
- Pludselig eller påfaldende modvilje til at være sammen med en bestemt person.
- Fysiske tegn, fx blå mærker, rifter, sår, brændemærker, udflåd og blødninger.
- Søvnforstyrrelser.
- Spiseforstyrrelser.
- Ufrivillig vandladning og/eller afføring.
- Psykosomatiske symptomer (f.eks. klage over åndenød, ondt i maven, hjertebanken, hovedpine, svimmelhed, kvælningss fornemmelser uden medicinsk årsagsforbindelse).
- Enten udadreagerende adfærd med aggressivitet eller indadvendt adfærd med tilbagetrækning.
- Koncentrationsbesvær.
- Lav selvværdsfølelse, hjælpeløshed og passivitet.
- Angst, opgivenhed og depression.
- Selvdestruktiv adfærd/cutting.
- Vedholdende tavshed.
- Går tilbage i udvikling (regredierende adfærd).

5. Handleveje for medarbejdere og ledere

5.1 Grader af viden

Viden om eller mistanke om overgreb kan inddeles i tre forskellige niveauer:

Bekymring

En bekymring er en diffus oplevelse af, at der er signaler på mistrivsel hos et barn eller i dets familie. Her er ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person. Her er heller ikke tale om bestyrket mistanke. Bekymringen alene skal således i første omgang føre til skærpet observation af barnet/den unge i en periode og samtale med forældrene, medmindre bekymringen går på om forældrene begår overgreb (fysisk, psykisk eller seksuelt). Disse sager drøftes med den nærmeste leder.

Mistanke

Mistanke forstås som mere end blot bekymring, og kræver øjeblikkelig handling. Det kan f.eks. handle om, at barnet eller den unge er eller kan have været udsat for en seksuel overskridende adfærd eller en fysisk eller psykisk voldelig handling fra enten en voksen eller et andet barn eller ung. Mistanken kan opstå på baggrund af en nærmere observation af barnet/den unge, barnets/den unges egne udsagn om hændelser, der har fundet sted, udsagn fra andre f.eks. børn/unge eller oplysninger fremkommet på anden måde. Disse sager drøftes med den nærmeste leder og Center for Børn og Voksne inddrages ved, at der laves en underretning. Centerchef for Dagtilbud og Skole kan kontaktes efter en konkret vurdering.

Konkret viden

Konkret viden handler om, at et barn eller en ung har været udsat for en konkret handling eller overgreb begået af en eller flere personer. Denne viden kan komme fra udsagn fra barnet/den unge, tilståelse fra krænkeren, fra vidner eller observerede fysiske tegn. Disse sager kræver øjeblikkelig handling og skal drøftes med lederen. Center for børn og Voksne skal inddrages, og der laves en underretning. Centerchef for Dagtilbud og Skole kan kontaktes efter en konkret vurdering.

Hvis du er i tvivl

Det er afgørende, at man arbejder med tvivlen som et vilkår, så den ikke bliver en barriere for at handle. I den forstand er det professionelt at være i tvivl!

Du er velkommen til at kontakte Team 1, Center for Børn og Voksne på mobil 3045 7983.

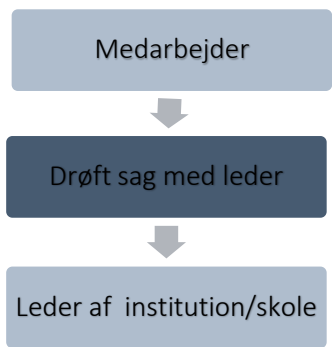
Du kan læse mere om overgreb på børn og unge her: www.socialstyrelsen.dk/siso.

5.2 Handleveje i forskellige situationer

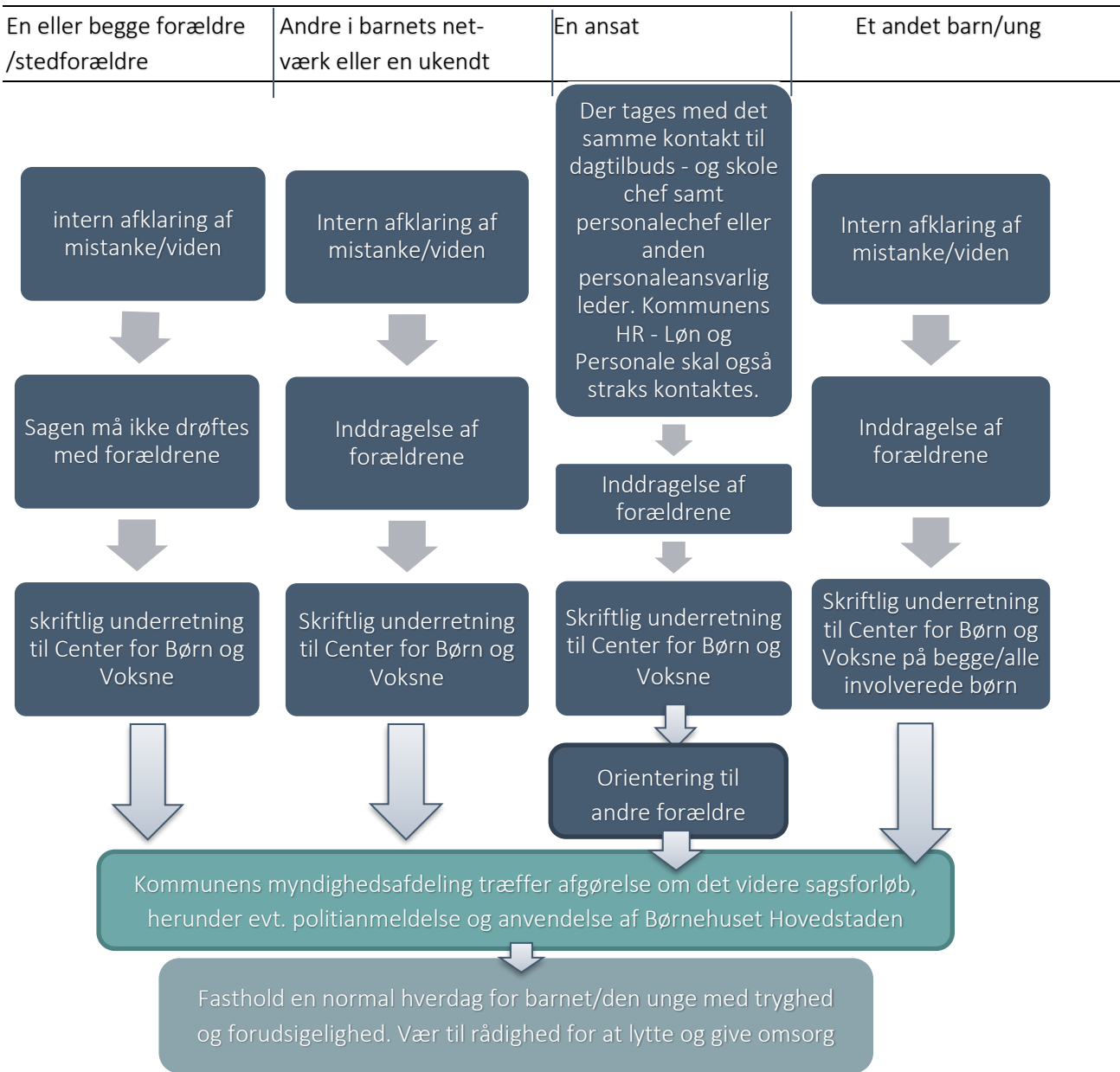
Da alle sager om overgreb på børn og unge er forskellige, er det ikke muligt at formulere et enkelt og entydigt sæt af regler, som man kan følge slavisk i enhver sag. Det gør f.eks. en stor forskel om barnet er 1 eller 16 år gammelt, om der er tale om et langt forløb, hvor en mistanke langsomt opstår eller om barnet pludseligt og spontant fortæller om overgrebet. I mange tilfælde vil det desuden have betydning for vores håndtering af sagen, hvem den mistænkte gerningsmand er. I hvert enkelt tilfælde er der derfor grund til at være meget bevidst om valget af handlemåde. Vi har i nedenstående figur valgt at tage udgangspunkt i 4 forskellige situationer, afhængig af om det er mistanke om overgreb begået af forældre, andre personer, andre børn eller når det er en ansat, der er mistænkt, hvilket vil give anledning til forskellige vejledende sagsforløb.

Hvad gør du, hvis du får mistanke eller viden om overgreb?

Figuren viser en oversigt over, hvad man som medarbejder/ leder på et dagtilbud /skole skal gøre, hvis der er mistanke eller viden om overgreb mod et barn eller en ung.

Hvis mistanke mod:

6. Underretning

6.1 Skærpet underretningspligt

Du har som fagperson en såkaldt "skærpet underretningspligt", som går forud for tavshedspligten.

Du skal underrette, når du under dit arbejde får kendskab til eller grund til at antage

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen på grund af forældrenes forhold kan have brug for særlig støtte.
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

6.2 Indholdet af en underretning

Selve indholdet i en underretning skal være så konkret og objektivt som muligt. Du skal oplyse om barnets navn, adresse, cpr. nr., familiemæssige baggrund, samt hvor længe barnet har været kendt i institutionen/skolen.

Du skal have fokus på de problemstillinger, der har med barnets udvikling, adfærd og trivsel at gøre samt relationen til forældrene. Du kan supplere med oplysninger om, hvad der er gjort for at forsøge at afhjælpe vanskelighederne.

Har du spørgsmål om underretninger

Kontakt Team 1, Center for Børn og Voksne på mobil 30457983.

6.3 Afsendelse af en underretning

Du kan finde et link til underretningsskemaet på: [Børn i mistrivsel \(borger.dk\)](#)

- Indtast barnets/den unges kommune i søgefeltet kommunevælger
- Du kan vælge at logge ind med NemID, eller uden NemID via manuelt login – log ind som medarbejder – find virksomhed.

Som fagperson skal du ikke foretage en anonym underretning.

6.4 Center for Børn og Voksnes håndtering af underretninger

Center for Børn og Voksne har en procedure, der klart beskriver hvordan centeret håndterer underretninger, herunder underretninger om overgreb på børn og unge:

- Center for Børn og Voksne har på alle tidspunkter af forløbet i behandling af underretninger en klar ansvarsfordeling. Alle underretninger vedrørende børn og unge behandles af Team 1 i Myndighedsteamet.
- Både skriftlige og mundtlige underretninger bliver vurderet inden for 24 timer.

- Underretningerne vil blive kategoriseret afhængig af om der skal etableres kontakt inden for 24 timer, kontakt inden for 14 dage eller om det er tilstrækkeligt, at der er planlagt kontakt med barn/forældre inden for 14 dage.
- Alle underretninger bliver registreret.
- Center for Børn og Voksne sørger for evt. kontakt til politiet, SSP og Børnehuset Hovedstaden, herunder modtagelse af rådgivning fra Børnehuset.
- Hvis der er tale om overgreb fra en ansat i kommunen sikres det, at Løn og Personale er orienteret.
- Kommunen skal benytte Børnehuset som led i den børnefaglige undersøgelse, hvis der er viden eller mistanke om, at et barn eller ung har været udsat for overgreb, og når politi eller sundhedsmyndigheder er involveret i sagen.
- Rådgiveren sørger for at have en samtale med barnet eller den unge. Samtalen skal finde sted uden forælderen og uden dennes samtykke, hvis underretningen drejer sig om overgreb fra forældres side. Barnet bliver orienteret om retten til en bisidder.
- Hvis der opstår mistanke om æresrelaterede problematikker eller negativ social kontrol, skal rådgiver foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen. Rådgiver kontakter sikkerhedskonsulenterne i region Hovedstaden.
- Rådgiver fokuserer på hensynet til barnet eller den unge og sikrer så vidt muligt at det ikke er i fare.
- Underretter modtager en kvittering for at Center for Børn og Voksne har modtaget underretningen inden for 6 dage.
- Underretter bliver, afhængig af situationen, indkaldt til et underretningsmøde af rådgiver.
- Underretter får en orientering om, hvorvidt der er iværksat en undersøgelse eller en foranstaltning, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Hvis det har væsentlig betydning for underretters støtte til barnet eller den unge, bliver underretter orienteret om type og varighed af foranstaltning.

7. Særligt om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

Æresrelaterede overgreb og konflikter adskiller sig fra andre typer af overgreb ved at være kollektivt organiseret, håndhævet og bifaldet af familien eller netværket omkring barnet/den unge. For nogle familier er det altafgørende, at andre ikke får kendskab til familiens udfordringer. Det kan eskalere kontrollen og øge trusselsniveauet for barnet/den unge, hvis familien får kendskab til, at myndighederne er involveret. Det er vigtigt, at fagpersoner tager denne sikkerhedsrisiko alvorligt i håndteringen af sager med negativ social kontrol.

For mere information og vejledning

Både fagpersoner og borgere kan kontakte de regionale Sikkerhedskonsulenter eller RED rådgivning. Red rådgivnings hotline kan kontaktes på telefon 70 27 76 66 - alle tider af døgnet.

7.1 Opsporing - tegn og signaler

- Krav om bestemt påklædning.
- Overvågning, tjek af telefon, mails, opfordring til at holde øje med søskende i det offentlige rum.
- Forbud mod at have fritidsaktiviteter eller et "almindeligt" socialt liv, herunder forbud mod at ses med venner og kolleger af det modsatte køn. Forbud mod at vælge venner.
- Forbud mod at deltage på arbejdsmarkedet og/eller manglende adgang til egen økonomi (særligt for kvinder), forbud mod valg af uddannelse, kærester eller ægtefælle.
- Isolation og eksklusion fra familie og slægtninge eller trusler herom.
- Følelsesmæssigt pres, skyld og skam, - trusler, verbal chikane samt psykisk og fysisk vold.
- Familie som bestemmer over børneopdragelsen.
- Ufrivilligt udlandsophold/genopdragelsesrejse.
- Mistrivsel, koncentrationsbesvær og stress.
- Psykiske problemer og udsat for fysisk vold.
- Dobbeltliv (særligt for unge).
- Tydeligt alders- og kønshierarki i familien.
- Isolering sig fra fællesskaber (i skolen, på uddannelsen eller på arbejdet) og er udelukkende sammen med andre familiemedlemmer.

7.2 Til socialrådgiverne i myndighedsteamet vedrørende sagsbehandling ved negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

- Vær opmærksom på, at barnets eller den unges kontakt til myndighederne kan få en sag til at eskalere negativt, hvis eller når familie og netværk får viden herom eller bliver involveret.
- Overvej, hvordan og hvornår i forløbet forældre informeres og inddrages – som hovedregel først når barnet eller den unge er sikret – aldrig i starten og aldrig sammen med barnet eller den unge.
- Som rådgiver skal man ikke stå alene med sagsbehandlingen. Søg sparring hos ledelse og kolleger.
- Den faglige vurdering skal bero på en risiko- og sikkerhedsvurdering, som kan udarbejdes sammen med Sikkerhedskonsulenterne med det formål at vurdere trusselsniveauet. Sikkerhedskonsulenterne kan bistå med bl.a. rådgivning om barnets sikkerhed og viden om andre samarbejdspartnere og tilbud (<https://nc-maerk.dk/raadgivningstilbud/sikkerhedskonsulenterne>).
- VISO kan yde vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager (jf. §§ 165 og 166).
- Hav fokus på rettidig vejledning om tilbud og på tilstrækkelige tilbud – fx skal der i denne type sager kun meget sjældent iværksættes netværksstøtte eller netværksanbringelse.
- Vær opmærksom på undtagelsesbestemmelser om partshøring og aktindsigt. Husk at sikre, at oplysninger fra det offentlige system om fx barnets eller den unges adresse ikke kan tilgås af forældrene, fx via SU, apotek og skole m.v.
- Vær opmærksom på brug af tolke. Anvend evt. fjerntolkning, som gør det lettere at lave anonym tolkning.

Sikkerhedskonsulenterne Region Hovedstaden

[Sikkerhedskonsulenterne \(nc-maerk.dk\)](http://nc-maerk.dk)

Hjælp uden for Koordinationsenhedens åbningstid:

Udenrigsministeriets globale vagtcenter telefon +45 3392 1112

Politi: telefon 114 (AKUT)

RED Rådgivning: Telefon 7027 7666

8. Pressehåndtering

Ved enhver henvendelse fra pressen henvises der til kommunens presseansvarlige. I tilfælde hvor det drejer sig om ansatte, afklares det med chefen for Center for Dagtilbud og Skole. I sager med overgreb, hvor der er stor bevågenhed fra pressens side, kan det være vigtigt, at der ikke går for lang tid, inden den udpegede talsmand udtaler sig til pressen. Det er vigtigt at være til rådighed, være godt forberedt og udvise empati for barnet, forældre, institutionen med mere. Talsmanden skal ikke udtale sig om mere, end hensynet til tavshedspligten giver mulighed for. Det er vigtigt at beskytte de involverede personer. Det er desuden vigtigt at signalere, at kommunen vil forholde sig undersøgende og tage ansvar for eventuelle handlinger, hvis der er behov for det.

Kontakt

Center for Politik, Personale og IT, kommunikationskonsulent, mobil 2339 4157

Center for Dagtilbud og Skole, Centerchef, mobil 40352706.